

ГОРАНИТЕ ВО ОФАНЗИВА

Гораните, односно Македонците муслимани кои живеат во Република Македонија, на 9 јануари годинава одржаа Изборно собрание на Горанското друштво, кое всушност е формирано на 19 септември 1999 година, (регистрацирано на 26 октомври истата година), но поради неактивноста на тогашниот претседател Шабан Себатоски, во периодот од основањето до Изборното собрание Друштвото не остварило активна улога во решавањето на проблемите и унапредувањето на положбата и правата на Гораните во Република Македонија и во областа Гора. Поради неодржување на ниту еден состанок на органите на Горанското друштво, бил нап-

цијатива и собранието не било одржано. По заминувањето на претседателот во странство и неможноста воопшто да се одржи каков и да е состанок на кој и да е орган на Горанското друштво, не останала ниту една друга алтернатива, освен одржувањето Изборно собрание.

На ова Изборно собрание Горанското друштво го избра своето ново раководство, со мандат од 2006 до 2010 година. Негов претседател е Туркан Љокановци, а цел на Друштвото е да се грижи за унапредување на положбата на Гораните кои живеат во Македонија, но и да им излегува во пресрет на барањата и на потребите на Македонците муслимани кои живеат во Гора на Косово.

ТУРКАН ЉОКАНОВЦИ, ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ГОРАНСКОТО ДРУШТВО ВО МАКЕДОНИЈА

■ Пишува:
Жаклина МИТЕВСКА

ПРОБЛЕМИ

Кога станува збор за Гораните во Македонија, од Горанското друштво велат дека сè уште немаат прецизни податоци колку ги има во државата, но потенцираат дека ги има на целата територија, речиси во секој град, а најголе-

равен обид за свикување Изборно собрание на ова Друштво на 22 февруари 2003 година, меѓутоа тогашниот претседател ја спречил оваа иници-

РАМНОПРАВЕН СТАТУС ЗА М СО ДРУГИТЕ ЕТНИЧКИ З

Граничниот премин Стрезимир - Рестелица - најитно да се преквалификува во меѓудржавен премин со 24-часовно движење на луѓе и стока и со тоа да им се помогне на Гораните и на граѓаните од двете страни на границата. За Гораните од областа Гора и Торбешите од областа Призренска Жупа и другите населени места на Косово, да се утврди рамноправен државно-правен статус во положбата и во правата со другите етнички заедници на Косово и активно учество на нивни претставници во институциите на Косово и во преговорите и во договорите за идниот статус и уредувањето на мултиетничко Косово...

мата концентрација е во Скопје. Претежно се занимаваат со угостителство и се лојални граѓани на државата. Ова Друштво ќе се залага за поголем степен на застапеност на Горанците во образованието, во смисла на нивно поттикнување, помагање од државата со стипендии, полесен упис во образовниот систем, бидејќи горанското население е со многу низок степен на образование.

Иако, во јавноста проструија информации дека голем дел од горанското население

од Македонија и од Косово зело бугарско државјанство, од Друштвото објаснуваат дека станува збор за поединечни, инцидентни случаи, а не за масовна појава. Имало само 4 такви случаи на Косово и тоа не во околната на Гора, туку во Призрен. Сепак, причините за тој потег биле економски.

Гораните живеат на падините на Шар Планина и на Коритник. Поделени се во три држави, Албанија, Србија и Црна Гора - Косово и Македонија. Во ниту една од овие

СЕЛО БРОД - ГОРА НА КОСОВО

држави не може да се зборува за остварување на правата на условно речено Гораните, бидејќи станува збор за Македонци муслимани кои живеат во областа Гора, зашто тие се изложени на туѓи влијанија со цел да се однародат. Во еден период Македонија им издаваше државјанство по потекло, но тоа престана. Дваесетте етнички македонски села од Гора (Рестелица, Глобочица, Крушево, Зли Поток, Брод, Бачка, Млике, Враништа, Орчуша, Мал Крст, Голем Крст, Диканце, Љубош-

те, Лештане, Горна Радеша, Долна Радеша, Кукаљане, Горна Рапча, Долна Рапча, со општински центар во Драгаш, своевремено припаѓале во РМ, но административните граници ги поделиле. Иако на 15 август 2003 година свечено беше отворен граничниот премин Стрезимир - Рестелица, тој е од времен карактер, кој можат да го користат само жителите од двете страни на границата во радиус од 15 км од граничниот премин, со специјални пропусници кои ги издава

УМНИК, односно МВР, а работи од 1 април до 1 ноември, затоа што во периодот од ноември до април високите наноси снег го оневозможуваат користењето на локалниот пат преку Шар Планина. Отворањето на граничниот премин Стрезимир - Рестелица ги намалува патните трошоци и влезот од Гора на Косово во Македонија за 25 пати. Сега за влез во Македонија Гораните минуваат пат од околу 150 километри, а преку овој граничен премин во државата ќе влегуваат за 6-12 километри, особено и заради фактот што традиционалните пазари на Гораните отсекогаш биле во Македонија. Граничниот премин може да внесе развој во целиот регион. Само на Луково Поле на Шар Планина може да се одгледуваат околу 300.000 овци, а денес на овие богати со трева и вода простори нема ниту 1.000. Од српска страна со пропусници се опфатени жителите на селата Рестелица, Брод, Глобочани и Крушево, а од македонска страна со пропусница, за жал, засега се опфатени само 26 македонски државјани кои живеат во тој простор, затоа што според актуелниот режим на движење во простор од 10 километри од граничниот премин на македонска страна живеат само 26 лица и тоа претежно старци.

скиот македонски конгрес и Сојузот на Македонците со исламска религија бараат од Владата на Македонија со српската влада и УНМИК, граничниот премин Стрезимир - Рестелица најитно да го преквалификуваат во меѓудржавен премин со 24-часовно движење на луѓе и стока и со тоа да им се помогне на Гораните и на граѓаните од двете страни на границата. Денес сите се надеваат дека граничниот премин ќе ги спои со Македонија. Постои потреба од редовна автобуска линија Драгаш-Брод-Скопје и назад. Преку меѓународната организација за миграции и македонската Влада се очекува да се финансира изградбата на патот Торбешки мост-Стрезимир во должина од 20 километри, а од српска страна меѓународната организација за миграции веќе има обезбедено околу 5 милиони долари за изградба на патот Стрезимир-Брод во должина од 6 километри, со што значително ќе се скуси патот и од Драгаш до граничниот премин кон Македонија. Имено, патот од Брод до Драгаш изнесува 12 км, а од Рестелица до Драгаш два пати повеќе.

Светскиот македонски конгрес, за македонската етнич-

МАКЕДОНЦИТЕ МУСЛИМАНИ ЗАЕДНИЦИ НА КОСОВО

ОД ИЗБОРНОТО СОБРАНИЕ НА ГОРАНСКОТО ДРУШТВО

БАРАЊА

Остануваат барањата на месното население, многу брзо да се овозможи динамиката на жителите кои гравитираат кон овој граничен премин, да се прошири опфатот на месното население од македонска страна со право на користење на овој граничен премин и продолжување на неговата функција, како обврска на Министерството за надворешни работи, односно на Владата на РМ.

Горанското друштво, Свет-

ка заедница на Косово која брои околу 50.000 Македонци од исламска вероисповед, односно Гораните од областа Гора и Торбешите од областа Призренска Жупа и другите населени места на Косово, побара да се утврди рамноправен државно-правен статус во положбата и правата со другите етнички заедници на Косово и активно учество на нивни претставници во неговите институции и во преговорите и договорите за идниот статус и уредување на мултиетничко Косово.